

B9-0284/2020

14.9.2020

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

az oroszországi helyzetről: Alekszej Navalnij megmérgezése
(2020/2777(RSP))

Michael Gahler, Andrius Kubilius, Sandra Kalniete, Andrzej Halicki, Antonio López-Istúriz White, Rasa Juknevičienė, Eugen Tomac, Radosław Sikorski, Miriam Lexmann, Roberta Metsola, David Lega
a PPE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása az oroszországi helyzetről: Alekszej Navalnij megmérgezése
(2020/2777(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre,
- tekintettel az Oroszországi Föderáció alkotmányára, különösen az emberek és polgárok jogairól és szabadságairól szóló 2. fejezetre,
- tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, Josep Borrellnek Alekszej Navalnij megmérgezéséről szóló 2020. szeptember 2-i nyilatkozatára,
- tekintettel a Charité – Universitätsmedizin Berlin kórház 2020. augusztus 24-i nyilatkozatára, amely szerint Alekszej Navalnij idegméreggel történő mérgezés áldozatává vált,
- tekintettel a német szövetségi kormány 2020. szeptember 2-i nyilatkozatára, amelyben sürgősen felszólította az orosz kormányt, hogy tegyen nyilatkozatot az incidensről, és a lehető leghatározottabban elítélte a támadást,
- tekintettel a Vegyifegyver-tilalmi Szervezet (OPCW) főigazgatójának az Alekszej Navalnij elleni vegyifegyver-használattal kapcsolatos állításokról szóló, 2020. szeptember 3-i nyilatkozatára, amelyben azt állítja, hogy „a Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény értelmében valamely személy idegméreg használata révén történő mérgezése vegyifegyver-használatnak minősül”,
- tekintettel az Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az Oroszországról, a Bolotnaja téri eseményekben részt vevő tüntetők elleni ítéletről szóló, 2014. március 13-i állásfoglalására¹, az Oroszországról, különösen Alekszej Navalnij ügyéről szóló, 2015. január 15-i állásfoglalására², az orosz ellenzéki vezető, Borisz Nyemcov meggyilkolásáról és az oroszországi demokrácia helyzetéről szóló, 2015. március 12-i állásfoglalására³, valamint az Oroszországról, Alekszej Navalnij és más tüntetők letartóztatásáról szóló, 2017. április 6-i állásfoglalására⁴, továbbá a Szergej Magnyickij ügyében érintett orosz hivatalnokokkal szembeni közös vízumkorlátozások bevezetéséről szóló, a Tanácshoz intézett 2014. április 2-i ajánlására⁵,
- tekintettel a vegyi fegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló egyezményre, amely tiltja a

¹ HL C 378., 2017.11.9., 250. o.

² HL C 300., 2016.8.18., 2. o.

³ HL C 316., 2016.8.30., 126. o.

⁴ HL C 298., 2018.8.23., 56. o.

⁵ HL C 408., 2017.11.30., 43. o.

vegyi fegyverek használatát, kifejlesztését, gyártását, felhalmozását és átadását,

- tekintettel az Oroszországi Föderáció alkotmányára, különösen annak a szólásszabadságot védő 29. cikkére, valamint azokra a nemzetközi emberi jogi kötelezettségekre, amelyeket Oroszország az Európa Tanács, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) és az ENSZ tagjaként vállalt,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 5. cikkére és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 7. cikkére, amelyek kimondják, hogy senkit nem lehet kínzásnak és kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, és amelyeknek az Oroszországi Föderáció részes fele,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 1998. december 9-én elfogadott, az egyéneknek, csoportoknak és a társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdításához és védelméhez való jogáról és az ezek iránti felelősségéről szóló nyilatkozatra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az ismert orosz emberi jogi szervezet, a Memorial szerint több mint 300 politikai és vallási fogoly van az Oroszországi Föderációban;
 - B. mivel Alekszej Navalnij az ellenzék egyik legkiemelkedőbb vezetője Oroszországban;
 - C. mivel az EU szolidaritást tanúsít valamennyi másként gondolkodóval és az orosz néppel, akik a szabadságukat és életüket fenyegető veszély, valamint a Kreml és az orosz hatóságok nyomása ellenére továbbra is küzdenek a szabadságért, az emberi jogokért és a demokráciáért;
 - D. mivel Alekszej Navalnij és csapata aktívan részt vett a 2020. szeptember 13-i oroszországi regionális választások előkészítésében, és „intelligens szavazási” stratégiát vezetett be a Putyin-rezsim jelöltjeinek legyőzésére;
 - E. mivel Alekszej Navalnij és munkatársai alaposan kivizsgálják a Kreml kleptokrata rezsimjének részét képező helyi és nemzeti kormányzati elit tagjai által elkövetett, mindenre kiterjedő korrupciót;
 - F. mivel közvetlenül az ellene irányuló mérgezési kísérlet előtt Alekszej Navalnij Novoszibirszkben és Tomszkban tartózkodott, ahol a helyi kormányzók korrupciós ügyeit vizsgálta;
 - G. mivel Alekszej Navalnij a régiókban folytatott korrupcióellenes tevékenységei révén növelte az ilyen esetek ismertségét a helyi lakosság körében, és ennek következtében növelte a regionális választásokon való részvételt, ezáltal mozgósítva az ellenzéki szavazókat;
 - H. mivel Alekszej Navalnij országshozta 40 regionális irodából álló rendszert hozott létre, amely állandó jelleggel ellenőrzi a helyi hatóságokat, de az orosz hatóságok részéről megfélemlítésnek és üldöztetésnek van kitéve;

- I. mivel Alekszej Navalnij határozott támogatását fejezte ki a habarovszki tüntetők és a Belaruszban zajló demokratikus forradalom iránt, amely egyben nemzeti újjáéledésük is; mivel Navalnij támogatást kért a Lukasenka-rezsim áldozatai és a belarusz nemzeti sztrájkban részt vevők számára, és médiaplatformját arra használta, hogy felhívja a nyilvánosság figyelmét a példa nélküli eseményekre és az egész Belaruszban változást követelő emberek békés tüntetésére, valamint a Lukasenka-rezsim által az állampolgárokkal szemben elkövetett elnyomásra és kínzásra; mivel Alekszej Navalnij a Belaruszban bekövetkezett változásokra inspirációként tekintett az orosz nép számára;
- J. mivel az Oroszországban elkövetett politikai gyilkosságok és mérgezések a rezsim rendszerszintű fegyverei, amelyek szándékosan az ellenzéket célozzák meg; mivel ezt tovább súlyosbítja, hogy a hatóságok nem hajlandók alaposan kivizsgálni Anna Politkovszkaja, Borisz Nyemcov, Vlagyimir Kara-Murza és mások ellen irányuló, politikai indíttatású gyilkossági kísérleteket;
- K. mivel az orosz titkosszolgálat által elkövetett politikai indíttatású gyilkosságok és megkísérelt gyilkosságok közvetlen hatást gyakorolnak az EU belső biztonságára, mivel ezek közül sokra európai területen kerül sor; mivel a vizsgálatok szerint az elkövetők hamisított adatok felhasználásával lépnek be a schengeni térségbe;
- L. mivel a Charité – Universitätsmedizin Berlin kórház arra a következtetésre jutott, hogy Alekszej Navalnijt kolinészteráz inhibitorral – közismert nevén Novicsok idegméreggel – mérgezték meg, amit több független laboratórium is megerősített; mivel ez a különleges anyag katonai célú, amelyet Szergej Szkripal volt katonai hírszerző tisztnek az Egyesült Királyságban, Salisburyben 2018-ban történt meggyilkolására irányuló kísérlet során is felhasználtak;
- N. mivel a Novicsok idegméreg az oroszországi katonai struktúrák, különösen a Hírszerzési Főigazgatóság (GRU) és a Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) által használt eszköz; mivel az ilyen anyagokat az orosz jog szabályozza; mivel a Novicsok idegméreg olyan vegyi fegyver, amelyet csak állami tulajdonban lévő katonai laboratóriumokban lehet kifejleszteni, és amelyet magánszemélyek nem szerezhetnek be; mivel azonban ha mégis ez a helyzet, akkor ez Oroszország nemzetközi jogi kötelezettségvállalásainak megsértését jelenti;
- O. mivel a mérgezési kísérlet napján Alekszej Navalnij jogi csapata azonnal panaszt nyújtott be az Oroszországi Vizsgálóbizottsághoz az Oroszországi Föderáció Büntető Törvénykönyvének 105. (gyilkossági kísérlet) és 277. cikke (egy államférfi vagy közéleti személyiség életének megsértése, amelyet azért követtek el, hogy állami vagy egyéb politikai tevékenységét megszüntessék, vagy az ilyen tevékenységért bosszúból jártak el) alapján, és megfelelő belföldi vizsgálat indítását kérte;
- P. mivel a vizsgálóbizottsághoz benyújtott panasz nyomán nem indult eljárás; mivel 2020. szeptember 4-én a jogi csoport újabb panaszt nyújtott be, ezúttal a moszkvai Baszmannij bírósághoz a vizsgálóbizottságnak az Alekszej Navalnij elleni mérgezéssel kapcsolatos bünyői vizsgálat megindítására irányuló kérelemmel kapcsolatos tétlensége miatt, amelyet szintén elutasítottak; mivel így minden rendelkezésre álló jogi intézkedést kimerítettek annak elérésére, hogy az orosz hatóságok bünyői nyomozást indítsanak;

- Q. mivel az orosz állam által ellenőrzött információforrások megpróbálják leplezni az orosz hatóságok részvételét Alekszej Navalnij életének kioltására irányuló kísérletben azáltal, hogy hamis információt terjesztenek, és elterelik a figyelmet Oroszország folyamatos emberi jogi és demokratikus kötelességszegéséről;
- R. mivel a 2020. szeptember 13-i oroszországi regionális választások rekordszámú, az eredmények meghamisítását kifogásoló panaszt eredményeztek; mivel azokban a városokban, ahol Alekszej Navalnij jelen volt az ellene elkövetett mérgezési kísérlet előtt (Novoszibirszk és Tomszk), intelligens szavazási rendszer hatékonyan bizonyult, és hozzájárult Putyin jelöltjeinek legyőzéséhez;
- S. mivel a külföldi állampolgárok megfélemlítése, letartóztatása és bebörtönzése Oroszországban – beleértve a Szaharov-díj 2018. évi kitüntetettjét, Oleg Szcencovot és számos más személyt – a nemzetközi jog megsértésének minősül;
1. határozottan elítéli Alekszej Navalnij életének a Novicsok katonai célú idegméreggel való kioltására tett kísérleteket, valamint az orosz állampolgárok ellen korábban elkövetett valamennyi politikai indíttatású gyilkosságot és gyilkossági kísérletet; úgy véli, hogy az orosz hatóságok részt vesznek ezekben a gyilkosságokban és felelősek értük, amit az is bizonyít, hogy nem hajlandók alapos és valódi vizsgálatokat folytatni, és erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megvédjék az e bűncselekményekért felelős személyeket az igazságszolgáltatástól;
 2. ismételten hangsúlyozza, hogy az Alekszej Navalnij életének kioltására tett kísérlet része annak a rendszerszintű erőfeszítésnek, amelynek célja, hogy megfélemlítse és elhallgattassa az oroszországi másként gondolkodókat; rámutat arra, hogy komoly okkal feltételezhető, hogy ezt a konkrét esetet előre és a közigazgatás legmagasabb szintjein tervezték, amelynek egyértelműen az volt a célja, hogy megszabaduljanak egy sikeres és szókimondó ellenzéki vezetőtől, aki komoly fenyegetést jelent a rezsimre nézve;
 3. ismételten hangsúlyozza, hogy Alekszej Navalnij esete egy tudatos orosz politika eleme, amely a megfélemlítésre, az instabilitás és a káosz terjesztésére, befolyási övezetének és dominanciájának helyreállítására, valamint a szabályokon alapuló nemzetközi rend aláásására összpontosít;
 4. kéri az Alekszej Navalnij megmérgezésével kapcsolatos (az EU, az ENSZ, az Európa Tanács, szövetségeseik és az OPCW részvételével zajló) nemzetközi vizsgálat azonnali elindítását (a belarusz különleges rendőri erőkkel (OMON) kapcsolatos vizsgálattal együtt), valamint az e folyamat elősegítésére szolgáló platform létrehozását az Európai Parlamentben a meglévő struktúrákon belül, és felhívja a Vegyifegyver-tilalmi Szervezetet, hogy indítson részletes vizsgálatot Oroszország nemzetközi kötelezettségvállalásainak megsértésére vonatkozóan;
 5. felhívja az orosz vezetést és hatóságokat, hogy nézzenek szembe e bűncselekmény következményeivel, és tanúsítsanak együttműködést a nemzetközi vizsgálatok során;
 6. felhívja a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy határozottan reagáljanak erre a rendszerszintű gyilkossági kísérletre, és hangsúlyozza, hogy a tétlenséget gyengeségnek fogja tekinteni, amely tovább fokozza a Kreml által a nyugati demokráciák értékei és elvei ellen elkövetett erőszakot, megfélemlítést és agressziót;

hangsúlyozza, hogy a nemzetközi közösségnek ébernek kell lennie a Kreml kiszámított cinizmusával kapcsolatban, amelyet kiszámíthatatlanságként álcáznak;

7. követeli, hogy az EU a lehető leghamarabb állítsa össze az Oroszországgal szembeni széles körű korlátozó intézkedések jegyzékét, és megerősítse az Oroszországgal szembeni jelenlegi szankcióit;
8. felhívja az orosz kormányt, hogy vessen véget az igazságügyi és politikai elnyomás gyakran alkalmazott taktikájának, és haladéktalanul engedje szabadon az ellenzék tagjait és vezetőit, a politikai foglyokat, a független újságírókat, a civil társadalom képviselőit és a külföldi polgárokat;
9. felhívja a tagállamokat, hogy hangolják össze Oroszországgal kapcsolatos álláspontjaikat, és egységesen lépjenek fel az orosz hatóságokkal folytatott két- és többoldalú párbeszédnek során;
10. ismételten hangsúlyozza, hogy rendkívül sürgős az EU Oroszországgal fennálló kapcsolatainak alapos és stratégiai újraértékelése, amely a következő elveket foglalná magában:
 - a. felhívja az alelnököt/főképviselet, hogy készítse elő az Oroszországgal fenntartott kapcsolatokra vonatkozó öt uniós elv felülvizsgálatát, és végezze el az Oroszországgal kapcsolatos uniós stratégiai politika mélyreható felülvizsgálatát, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok orosz vezetés és hatóságok általi tiszteletben tartása terén bekövetkező további fejlemények függvényében;
 - b. felhívja a tagállamokat, hogy folytassák Oroszország elszigetelését a nemzetközi fórumokon (mint például a G7-ek és más formátumok), és kritikusan vizsgálják felül az EU Oroszországgal a különböző külpolitikai platformokon keresztül folytatott együttműködését;
 - c. felhívja a Tanácsot, hogy kezelje prioritásként a Magnyickij-stílusú uniós emberi jogi szankcionális mechanizmus jóváhagyását és a közeljövőben történő végrehajtását, beleértve a szankcionált személyek listáját, és magában foglalhatja az orosz rezsimre irányuló ágazati szankciókat is;
 - d. felhívja a tagállamokat és az uniós intézményeket, hogy haladéktalanul függeszték fel az Északi Áramlat 2 projektet mindaddig, amíg Oroszország meg nem változtatja a nemzetközi szinten képviselt agresszív politikáit, és amennyiben ez nem történik meg, teljesen hagyjanak fel a projekttel;
 - e. felhívja a Tanácsot, hogy fogadjon el uniós stratégiát az orosz másként gondolkodók, a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalmi szervezetek, valamint a független média/riporterek támogatására, teljes mértékben kihasználva az emberijogvédő-mechanizmusokat, további lehetőségeket teremtve az orosz fiatalok számára, hogy az EU-ban tanuljanak, és segítve egy száműzetésben működő orosz egyetem elindítását az egyik tagállamban;
 - f. felhívja a Tanácsot, hogy haladéktalanul kezdje meg a demokratikus Oroszországgal való jövőbeli kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégia

előkészítését és fogadja el azt, többek között széles körű ösztönzőket és feltételeket kínálva a szabadság és a demokrácia irányába mutató belföldi tendenciák megerősítésére;

11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az EBESZ-nek, valamint az Orosz Föderáció elnökének, kormányának és parlamentjének.